

21.5.2012

LAPIN LIITON VALTUUSTON KANNANOTTO POLIISIPALVELUIDEN JA HALLINTO-OIKEUDEN SÄILYTTÄMISEKSI LAPISSA

Poliisin hallintorakenteen kehittäminen

Sisäasiainministeriön käynnistämän Poliisihallinnon uudistamishankkeen (PORA III) tavoitteena on säilyttää poliisin toimintakyky hyvänä lisäämällä poliisihallinnon kykyä joustavaan ja tehokkaaseen operatiiviseen toimintaan, vähentämällä hallinto-, tuki- ja johtotehtävissä toimivien määrää ja siten turvaamalla kenttä- ja rikostorjuntatehtävissä toimivien poliisimiesten riittävyys. Paikallispoliisia, valtakunnallisia yksiköitä ja poliisihallitusta koskevassa hankkeessa tullaan vahvistamaan poliisiyksiköiden toimintakykyä niiden määrää vähentämällä. Uudistuksen tavoitteena on toiminnan tehokkuuden lisääminen organisaatiota keventämällä. Tämä ei saa tarkoittaa Lapin harvaan asuttujen seutujen paikallispoliisipalveluiden karkaamista kasvukeskuksiin. Jotta Lapin erityisolosuhteet tulevat poliisipalveluissa huomioiduksi, on ensiarvoisen tärkeää, että Lappi on omana hallinnollisena alueenaan.

Lapin maakunnan nykyisten Lapin- ja Peräpohjolan poliisilaitosten poliisiasema verkosto kattaa kohtuullisesti nykyisen palvelutarpeen, eikä tätä verkostoa tule rapauttaa hallinnollisen uudistuksen varjolla. Nykyisenkaltaisesta toimipisteluokittelusta voitaisiin luopua ja ottaa tehokkaammin käyttöön vaihtoehtoiset palveluntarjontatavat (yhteistyö muiden viranomaisien kanssa, sähköiset asiakaspalvelut, yhteispalvelupisteiden hyödyntäminen, tekninen liikennevalvonta ja mahdollisuus työskennellä poliisiautosta käsin kehittyvän teknologian ansiosta). Lisäksi valtakunnallista tarkastelua voisi suunnata sisäasiainministeriön strategisen johdon ja Poliisihallituksen operatiivisen johdon tehtävien jaon tarkoituksenmukaisuuteen.

Poliisin toimipisteiden valtakunnalliset kriteerit eivät tule soveltumaan Lapin harvaan asutuksen luomiin palvelutarpeiden erityiskysymyksiin. Palvelun kysyntään ja toiminta-alueeseen liittyviä tekijät eivät mahdollista toimipaikkojen sijoittelua koko maassa samoilla kriteereillä.

Lapin maakunta on Suomen kansainvälisin maakunta rajoituessaan Ruotsin, Norjan ja Venäjän valtakunnanrajoihin. Poliisin palveluverkkoa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon kansainvälisyyden tuomat lieveilmiöt. Erityisenä huolenaiheen on samanaikainen rajavartioiden määrän väheneminen, jolloin viranomaisyhteistyön toteuttamisen mahdollisuudet kaventuvat ja sitä kautta myös sisäinen turvallisuus heikkenee.

Liikenneturvallisuuden kannalta on tärkeää, että poliisi pystyy jatkossakin suorittamaan näkyvää liikennevalvontaa, jolla kyetään ennalta ehkäisemään ylinopeuksia ja päihteiden vaikutuksen alaisena toimista. Kasvava kaivostoiminta lisää raskaan liikenteen määrää tuoden lisää haasteita liikenneturvallisuudelle. Huomioitava on myös se, että monessa kunnassa väkimäärä kaksinkertaistuu vilkkaimpina matkailun sesonkiaikoina. Saamen kielilain nojalla on taattava myös saamenkielisen väestön asianmukaiset poliisipalvelut heidän omalla äidinkielellään.

Hallitusohjelman mukaan poliisipalvelut turvataan koko maassa. Harvaan asuttujen alueiden turvallisuutta parannetaan tehostamalla viranomaisyhteistyötä ja ottamalla pilottiprojektien parhaat käytännöt käyttöön kokon maassa. Sisäisen turvallisuuden tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisin maa, jossa ihmiset ja eri väestöryhmät kokevat yhteiskunnan yhdenvertaisena ja oikeudenmukaisena. Näiden hallitusohjelman tavoitteiden on toimittava keskeisenä ohjenuorana poliisin hallintorakenteita kehitettäessä.

Lapin liitto esittää, että poliisin palveluverkkouudistuksen suunnittelu tulee toteuttaa avoimesti eri sidosryhmiä kuunnellen ja pitäen asiakaslähtöisyys suunnitelmien tärkeimpänä näkökulmana. Lisäksi lapin liitto esittää, että Poliisihallinnon uudistamishankkeen työryhmään nimetään pysyväksi asiantuntijaksi poliisipäällikkö Seppo Kinnunen. Työryhmässä ei ole tällä hetkellä jäseniä Jyväskylän pohjoispuolelta.

Hallinto-oikeuksien rakenneuudistus

Lapissa vahvan oikeudellisen keskittymän muodostavat Rovaniemellä sijaitsevat hovi-, hallinto- ja käräjäoikeus, Lapin yliopisto ja sen oikeustieteiden tiedekunta, Hallinnon tietotekniikkakeskus Haltik, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafli, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kaivosviranomaisen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) yksikkö, Lapin aluehallintovirasto ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Alueen oikeudellisen elämän toimijoilla on keskenään monipuolista yhteistyötä, jota pyritään myös jatkuvasti tiivistämään. Hallinto-oikeus on merkittävä toimija osana tätä keskittymää ja esitys Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden sijaintipaikkakunnasta tarkoittaa tämän oikeudellisenklusterin purkamista.

Lapin liiton mielestä Rovaniemellä sijaitsevan oikeudellisen keskittymän hajottaminen, sijoittamalla tulevan yhdistetyn Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden tuomioistuin Rovaniemen sijasta Ouluun, on vastoin maan tasapuolisen alueellisen kehittämisen tavoitetta sekä valtion hallinnon työpaikkojen tasapuolista sijoittamista. Valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan yksikköjen ja toimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon olemassa olevat ja kehittyvät osaamis- ja toimintokeskittymät. Hallinto-oikeuden lakkauttamien Rovaniemeltä on jyrkässä ristiriidassa useamman aikaisemman valtioneuvoston johdonmukaisen, vahvoja osaamiskeskittymiä kokoavan peruslinjauksen kanssa.

Hallinto-oikeuden lakkaaminen Rovaniemellä asettaa Lapin yliopiston oikeustieteen opiskelijat eriarvoiseen asemaan Turun ja Helsingin yliopistojen oikeustieteen opiskelijoiden kanssa, sillä Lapin yliopistosta tulisi ainoa juristeja kouluttava yliopisto, jonka sijaintipaikkakunnalla ei ole hallinto-oikeutta.

Itä-Suomessa tuomioistuinten sijaintipaikkaa valittaessa Kuopion keskeisellä sijainnilla on ollut ratkaiseva merkitys. Pohjois-Suomen tuomiopiirissä kuitenkin hallinto-oikeutta ollaan sijoittamassa tuomiopiirin eteläreunaan keskeisen Rovaniemen sijasta. Matka Oulusta Lapin pohjoisimpiin osiin on yli 700 kilometriä. Kun otetaan huomioon, että hallinto-oikeuksilta edellytetään yhä enenevässä määrin suullisten käsittelyjen pitämistä, on Oulu yhdistetyn Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden sijaintipaikkana taloudellisista ja toiminnallisista näkökulmista katsoen perusteeton ratkaisu.

Lapin tulevaisuuden näkymät muodostavat suuria haasteita hallinto-oikeuskäsittelyille. Lapin alueella on vireillä paljon matkailuun ja kaivosteollisuuteen liittyviä hankkeita. Rovaniemen hallinto-oikeuden suurin asiaryhmä on muista hallinto-oikeuksista poiketen juuri maankäyttö- ja rakennusasiat. Tämä tilanne on jatkunut jo usean vuoden ajan ja Rovaniemelle perustettu uusi kaivosvirasto lisää entisestään tämän erityisalan asioita.

Alueellista erityisosaamista edellyttävät myös poroasiat ja saamelaisuuteen liittyvät kysymykset, jotka ovat tyypillisiä vain Lapin alueella. Rovaniemen hallinto-oikeuden toiminta perustuu nimenomaan kokeneeseen ja Lapin erityisolosuhteisiin perehtyneeseen työvoimaan, tämän erityisosaamisen siirtyminen Ouluun on epätodennäköistä.

LAPIN LIITTO

Veikko Kumpumäki
Valtuuston puheenjohtaja

Esko Lotvonen
Maakuntajohtaja

JAKELU Oikeusministeriö
Sisäasiainministeriö / Poliisiosasto
Poliisihallitus
Lapin kansanedustajat

